

ئەنفالی دوینی و .. ئەنفالی ئەمرۆ

عوومەر سەیدە

www.seide.tk

دیمەنی قەلای نوگرە سەلمان لە دەرەو

ئەنفالی دوینی ھەموو دەزانین دیکتاتۆرییەت کردی و دەستی لە ھیچ نەپاراست، پرۆژەییەکی گشتگیری وردی بە دەستەوہ بوو لە ژێر ناوی (ئەنفال) دا بۆ نەھیشتن و بنێکردنی ھەر جولە و بزوتنەوہیەک لە باشووری کوردستان، ھەر بە و ھۆیەشەوہ تیکرای گوندەکانی کوردستان بەر شالۆی ئەنفال کەوتن، جگە لە پوخان و مالویرانی، گوندنشینەکانیش ھەرچی بۆ رژییم کرا لە پیچانەوہی بیسەروشوین کردیان دەستی نەپاراست لە ژن و منال و کچ و کوپی لاو پیرو پەکەوتەکانیش، ئیدی ئوہ ئەنفال بوو، رژییمیک کە تا سەر ئیسک دژ بە مرۆفایەتی بوو، ھەرچی خواو مرۆفایەتی پێیان ناخۆش بوو، سەدام و دارو دەستەکەیی و عەرەب پێیان کردین.

دیمه نی قه لای نوگره سه مان له ناوهوه

به لām ئیستاو له پاش 18 سال له و کاره ساته گه وره یه ئیمه بۆ جاری دووهم خه ریکه ئه نفال ده کرئینه وه , ئه نفال له سه ر ئاستی نیونه ته وه یی نیویانگیکی هینده گه وره ی به ده ست نه هیناوه , ئه ویش به هۆی که مه ترخه می و نه زانی ده سه لاتدارانی کورده وه بووه له ماوه ی رابردودا , به لām ئیستا جگه له وه ی شو قئینیزی عه ره بی به تیروریست و ملیشیا و سوپا نیزامیه کانیا نه وه دژ به هه موو به رژه وه ندیه کی میلیه تی کوردن , سه رکردایه تی سیاسی کوردی و ده سه لاتی کوردی , وه کو له ئه مری واقیعدا روون و دیاره , وتاریان سارده دژ به قه پالی سیاسییانه ی عه ره ب , که هه ر رۆژه و جوړیک له بیانوی نا به جی ده هیننه وه بۆ ئه وه ی کۆسپ و ریگری بکه نه ریپی جیبه جی کردنی ماده ی (140) ی ده ستوری هه میشه یی عیراق . ئه وانه هه موو مه سه له یه کن و گرفتی ده سه لاتداریتی کوردی له گه ل میلیه ت و داخوازیه کانی گه لدا مه سه له یه کی دیکه ن , که به راستی مایه ی نیگه رانییه پاش ئه وه موو ساله ی ده سه لاتداریتی کوردی , هیشتا نه توانن شتیک له بنه ماکانی دیموکراسیه ت هه رس بکه ن و ری به خۆیان بده ن , که له خه لکی قبول بکه ن داواکاری و خواسته کانیا ن بکه نه به رده ستی حکومه ت و فشاری بکه نه سه ر بۆ ئه وه ی به زووترین کات داواکانیا ن جیبه جی بکات , ئه مه و له نیو ئه وه خه لکانه ی که خۆپیشاندانیا ن کرد له ماوه ی رابردودا له کوردستان , به تایبه ت له گه رمیاندا , پاشماوه ی ئه نفالکراوه کانی تیا دا بوو , ده بوو حکومه ت شه رم دا بیگریت و خه جاله تی بکیشی له پای ئه وه ی که نه یه توانیه وه کو پیویست ئه رکی سه رشانی به رامبه ر به خه لکی سه ته مدیه ی کوردستان جیبه جی بکات , نه که هه ستی به رپرسیاریتیا ن نه بوو , به لگو به ده ستوری جه لاده کانی به عس که وتنه ویزه ی خه لکی خۆپیشانده ری بیچاره ی کوردستان , له وه په لامارانه دا بۆ داپۆشینیی زولمی خۆیان به رامبه ر به خه لک رۆژنامه نووسان به ر شه ق و دارو قوناغه تفه نگ که وتن .

وینەئە نووسەر ئە ناوەرپاستی قەلای نوگرە سەلمان ئە پشتەووە هەندیک رۆژنامە نووس و پۆلیسی پارێزگای سەماوہ

من دەزانم ئەنفال چی پیکرین و دەزانم دەبینم پاشماوہی ئەنفالکراوہکان چۆن بێچارەو بێئومێد بەرامبەر بە دەسەلات دەپواننە ئایندەئە نادیاریان، بەلام نازانم دەسەلاتداریتێ کوردستان بە زەردو سەوزەو بە نیازی چین جگە لەوہی کە ئەنفال ئەو تراژیدیا ئینسانییە وەکو کاغەزی سەر میزی قوماریکی سیاسی بەکار دەبن، ئایە دەکرێ هەمیشە باسی ئەو بکەن سیستمی دابەشکردنی سوتەمەنی باش دەکریت و رۆژانەئە کارەبا کەم دەکریتەووە و مۆچەئە فەرمانبەرەن دواوەکەوئیت؟! دەکریت ئیمە هەمیشە چاوەپوانی موفاجەئە ناخۆشەکانی ئەوان بێن؟! من یەک پرسباریکی بچوک دەکەم: وەکو دەلێن و بیستومە مائی بەرپرسی وا هەبە لە سەرۆکی 15 - 20 سپلیتی تیا دایە، ناخۆ بە چی دەیکەنە ئیش؟! مەبەستم ئەوہی ئەو هەموو ئەمپێرو قۆلتییەئە لە کوێ دەهینن؟! هەر لە محەویەئە ئاسایی گەرەکانەوہیە یان شتی دیکە؟! .

من کاتی لەگەڵ دەستەئەکە هاوپی دلسۆز بەرامبەر بە کارەساتی ئەنفال لە ساڵی 2003 دا رۆیشتین بۆسە ماوہ (نوگرە سەلمان) بۆ بینینی وئستگەئە مردنی هەزارەها مرۆفی کوردو بەسەرکردنەوہی ئەو یادەوہرییانەئە بۆ ئەمرۆیان نووسیوو، هەموو خۆزەگەکانی ئەوانمان خۆیندەنەوہ کە هیچی ئومێدی رزگار بوون نەبوو، بەلکو هیوای زووتر مردنیان خواستبوو، بۆ ئەوہی زووتر لە دەستی زۆلم و ستەمی بەعسیزم رزگاریان بێت، هاتینەوہ کوردستان و لە بەیاننامەئەکە داوامان کرد کە دەسەلاتی کوردی هەولبەدات بۆ ئەوہی شوینەواری ئەنفال لە فەوتان و نەمان بپارێزیت، چونکە بەو یەک دوو مانگەئە سەرەتای (پروسیەئە ئازادی عێراق) دزو جەردەو رێگرەکانی عەرەب گەیشتبوونە قەلای نوگرە سەلمان و ئاسنەکانی ئەو قەلای تۆکمەئە یان شکاندو دزیان، بەلام نەک هەر وەلام نەدارینەوہ، بەلکو وابزانم ئەو داواکارییەمان مایەئە

پێکه نین بوو، چونکه دواچار ئه وه حیزبه حکومهت ده بات به پێوه نهک حکومهت، حکومهت له و رۆژانه دا هینده کالبووه وه که زۆریک له بهرپر سه کانم ده بینن له کهرکوکدا جلی مه ده نیان له بهر ده کردو سه ربازه ئه مریکیه کان توره که یان ده کرده سه ربانه وه، که چی خۆیان به هاوپه یمانی ئه مریکا ده زانی، تومه ز ئه مریکا به پێچه وانه وه کوردی له به عسییه کان پێ خه تر تر بوو.

ئاخر که عه قلی سه رکردایه تی کوردی هینده به ساویلکه یی مامه له ی له گه ل تیکرای گره وه سیاسیه کاندایه کردبیت چۆن باوه ر به دلسۆزیی و خه مخۆرییان بهینم به رامبه ر به کاره ساتی ئه نفال و رۆحی ئه نفاله کان، ئه ی ئه وه نیه هیشتا پاکیزه کانی کورد وان له مه لهاکانی ولاته عه ره بیه کان؟! ئه ی کوا شه هامة و پیاو ته ی؟! کوا هه سته نه ته وایه تی و مافی مرۆف و مافی ژن و ئه و قسه زل و بیسه رو به رانه ی که رۆژانه له که ناله کانی راگه یاندنی حیزبه کانه وه به گوێی خه لکیدا ده دن و هه مووی درۆ ده رده چی ت.

دوا پر سیار ئه وه یه ئاخۆ ئه نفالی دوینی و ئه نفالی ئه مرۆ جیا وازی چییه ؟ هه ر ئه وه نده یه که ده نگی شو قلا نایات و خانووی ها ولاتیان ناروخیت، ئه ویش په له ی ناویت ئه گه ر ئه منی قه ومی پێویست بکات و ئاژا وه گێری ده م به داخوازی و گله یی زۆربیت له شه قامه کاندایه.

به رده م ده رگای قه لای نوگره سه لمان - ئه وه ده سته بیه ی که رۆیشته ی بۆ نوگره سه لمان، ئه و تابلو یه شمان هه ر له وێ دروست کرد، که غاز ی محه مه دی هونه رمه نده کوچ کردو ومان له گه ل بوو

تیببینی: من له کاتی خۆیدا که رۆیشتم بۆ قه لای نوگره سه لمان هه یج وتارو نووسینیکی رۆژنامه وانیم له سه ر نه نووسی، چونکه ئه وه ی له وێ ده بینری زۆر جیا وازه له وه ی لیره له کوردستان باسی ده کریت، مرۆف

تووشى شۆك ده بېت، كه هاتمه وه تهنها شيعريكم نووسى، ويينه كانيش زۆرن له لام و جوان گيراون، به لام
كاتى ويستم له گه ل ئه م وتاره بينيرم بۆ بلاو كردنه وه، برپيارى تازهى حكومهت ئه وه يه كه كاره با كه م
بووه ته وه، هه ر بۆيه له سه نته ريكي كۆمپيوته ر له بازاردا بۆيان سگان كردم ئه ويش جوان نه يكردوه.
گه ر ته مه ن ماوه بدات له داهاتوودا ته واوى ويينه كان به شيوه يه كي جوانتر بلاو ده كه مه وه.